

מיג 21 על הכונן - שנייה לפני שהתפוצץ

טבעת טילי טאם 3. אף-על-פי-כן, פסקו חקי פות חיל-האוויר הישראלי על הבירה ופר- בריה. תקיפות אלה, שנעשו במסגרת ה- הפצצות האסטרטגיות ארוכות-הטווח, עוררו בשעתו ויכוחים, ורבים ראו בהן פעולות בעלות משמעות ומגמות מדיניות, נוסף ל- יעדן הצבאי המיידי.

● זרימת חומרי-הבנייה היא שלב מוק- דם בהקמת בסיסי הטילים. שכן, טילי ה- טאם 3, למרות היותם ניידים, זקוקים לעמ- דות מגן.

מכיוון שלא נתקבלה שום הודעה, שאכן הוצבו הטילים גם באזור התעלה, אפשר ל- פרש את פעילותם האינטנסיבית של מטוסי ישראל בגיזרה זו כנסיון נמרץ להפריע ל- שיקום בסיסי-טילים. ובמידה ושיקום זה כבר החל - להרוס אותם.

נשק-בזק

במלחמה סטאטית

● **בד נוסף** למסקנות, ושאלות גם שא- לות: האם עומד להיווצר מצב חדש, שהערים הגדולות וסכר אסואן בפנים מצ- רים יהיו מוגנים בידי הרוסים וטיליהם ה- חדשים - ואילו חזית התעלה תמשיך להיות חשופה בפני מטוסי ישראל?

ואם כן - האם יהיה הדבר רצוי ליש- ר? האם ייווצר הסכם אילם, שפעולות חיל- האוויר הישראלי יצטמצמו בסיוע טאקטי בחזית עצמה, וכי יופסקו ההפצצות האסטר- טגיות?

התשובה חייבת לקחת בחשבון את יעדי המלחמה של חיל-האוויר הישראלי. הורוע האווירית הוכנסה לפעולה על-ידי המטה-הכללי של צה"ל בתגובה להרעשות הכבדות של המצרים. היה זה שימוש חד-

לאפשר פריצה יבשתית מהירה. ואילו בי מלחמת ההתשה בחזית המצרית אין שום כוונה מצד ישראל לפרוץ מערבה לתעלה. על מוטי הוד ומטהו הוטל לתכנן מערכה אווירית רצופה, שתרתום את נשק-הבזק ל- מלחמת-ביצורים סטאטית.

משימה זו, של שיתוק הארטילריה והמור- צבים בחזית התעלה, היתה ונשארה גם היום משימה מספר 1 של חיל-האוויר. בגי- בור ההצלחה, הוטלה גם משימה נוספת: הפצצה לעומק, בעלת משמעות אסטרטגית, פסיכולוגית ומדינית.

סדר-עדיפות זה לא השתנה עם הצבת ה- טאם 3. להיפך: חישובי הסיכון והכדאיות ישימו עוד יותר את הדגש על עדיפות ה- צמדת עיקר הפעילות האווירית לזירת הקרב ממש, לאורך התעלה.

יתכן מאוד, שבדרך המדיני-ביטחוני ה- עליון יגיעו בישראל למסקנה, שלא כדאי לתקוף יעדים אסטרטגיים בעומק מצרים. לא מבחינת הסיכון למטוסים; ולא מבחינת הסכנה של הסתבכות ישירה עם הרוסים.

אולם במה שנוגע לתקיפת בסיסי טאם 3 לאורך התעלה - נראה כי ההכרעות יוש- פעו הרבה יותר מן השיקולים הצבאיים מאשר משיקולי מדיניות. שיקולים אלה אומרים:

● טילי טאם 3 הם אמנם נשק הגנתי מובהק.

● אבל אם יותר לנשק זה להרתיע את מטוסי חיל-האוויר, עד כדי הפסקת התקי- פות הטאקטיות הרציפות לאורך התעלה, כי אז תשוב מלחמת-ההתשה למתכונתה ה- מקורית. הצבא המצרי ישוב להפעלת האר- טילריה המקובצת שלו (עד 800 קנים) לפי הדוקטרינה הסובייטית של הנחת-אש מא- סיבית.

● על-ידי-כך יקבלו טילי טאם 3 מש- מעות התקפתית חמורה. ועל כן חייב חיל- האוויר להקדים תרופה למכה, לנטרל את הטילים באזור התעלה לפני שיגרמו לשינוי מהותו בתנאי הלוחמה.

הכישלון של

„סאם-2“

● איזו מידה מסוגל חיל-האוויר לגבור על הטילים החדשים?

מומחים נוטים לשאול את השאלה את- רת: איזה מחיר יצטרך חיל-האוויר הישר- אלי לשלם כדי להכריע את טאם 3? בשום מקום בעולם אין מידע מוסמך בי- שאלה זו. פרשנים מערביים רציניים אף העלו את הסברה, כי דווקא חוסר מידע זה עשוי לדהוף גם את הרוסים וגם את ה- אמריקאים ליחל לעימות פעיל בין הטילים הרוסיים לבין המטוסים האמריקאיים שבידי ישראל.

אולם זוהי רק השערה. מה שברור הוא, שמאז ומעולם נמצאה תשובה חדשה לנשק חדש. גם כאשר הוצבו טילי טאם 2 במצרים התעוררו חששות כבדים מפני הסכנה ה- טמונה בהם. המידע על יכולתם של טילים (המשך בעמוד 18)

הטילים החדשים, לא תקפו אותם מטוסי של האלוף מוטי הוד. קאהיר לא הוקפה, כפי הנראה, כי- שני שכן השימוש הקלאסי בכוח אווירי, שהגיע להגשמתו המושלמת ב-5 ביוני 1967, הוא שבירת גב התנגדותו של האוייב, כדי

ה יל האוויר הישראלי היה עסוק מאוד, השבוע, בביצוע משימתו החד- שה: מניעת הצבתם של טילי טאם 3 לאורך תעלת סואץ.

האם פגעו מטוסים ישראליים בטילים ובחיילים המפעילים אותם? המצרים והרוסים לא מסרו על כך דבר; גם דובר צה"ל לא פירט את תוצאות ה- תקיפות האוויריות הממושכות. אפשר היה על כן להתסמך רק על ניתוח העובדות שהועברו על-ידי עיתונאים זרים ממצרים, כדי לקבל תשובה.

עובדה מס' 1: הטילים והחיילים ה- סובייטיים מגיעים למצרים דרך נמל אלכ- סנדריה. להגנת הנמל, המשמש בסיס עיקרי לציי המצרי וליחידות הימיות הסובייטיות, כבר הציבו הרוסים את הטילים החדשים שלהם. עזריאליה סיפרו על קנייטילים ש- הוצבו על לשון אדמה צרה, מול הכניסה לנמל, סמוך לאזור מגוריהם.

עובדה מס' 2: מערכת-הגנה דומה הוקמה סביב הסכר הגבוה באסואן, בו רואים גם הרוסים וגם המצרים נקודת-ה- תורפה הרגישה ביותר של מצרים.

עובדה מס' 3: כביש המדבר, המקי- שר בין אלכסנדריה וקאהיר, נסגר לסירוגין לתנועה אזרחית, כדי לאפשר העברת מער- כות טילים לבירה המצרית.

עובדה מס' 4: אלפני טונות של מלט הופנו מפרויקטים קודמים למטרה חדשה: בניית עמדות ובסיסים לטילי טאם 3.

התמונה המצטירת מעובדות אלה:

● אלכסנדריה ואסואן מוגנות כנראה בי- טילים החדשים. שני אתרים אלה לא הופ- צצו קודם לכן על-ידי ישראל, ומאז באו

ההגיון אה"יב: הצעד הבא - עימות באוויר

רק שאלה של אורך-זמן, ושל קורבנות הנופלים תוך כדי פירוק המוקשים או חיפול הטילים. על כן אין מערכת טילים יכולה להיות שימושית במלוא יעילותה אם אין מעניקים לה גם הגנה. הגנה זו יכולה להיות ארטילרית. ואומנם מציבים המצרים תותחי נ"מ ליד קיני הטילים שלהם.

אך לא די בהגנה פטאטית מסוג זה. יש להפי- ריע למטוסים התוקפים - עוד בהיותם באוויר, לפני שהם מגיעים ליעדם. כלומר: יש להזניק מטוסי-ירוט לעומת המפציצים התוקפים בסיסי טילים. עקרון זה הוא אשר הינחה את מיפקדת חיל-האוויר המצרי להזניק את מטוסי ה"מיג" שלה אל מול מטוסי חיל-האוויר, שמנעו שיקום בסיסי הטילים באזור התעלה. אך המייסום המצ- ריים לא יכלו לחיל-האוויר הישראלי, ובסיסי הטילים נותרו חשופים.

ברור שאין בדעת הרוסים להציב את הטילים שלהם ללא הגנה יעילה. על כן מחייב ההגיון, כי הצעד הבא יהיה: הזנקת "מיגים", מוטסים בידי מייסום סובייטיים, אל מול מטוסי חיל-האוויר שיבקשו לסגוע ב"סאם-3".

מערכת טילים דומה לשרה-מוקשים. היא צרי- כה להגן על שמה מסויים מפני חדירת אוייב. שדה-המוקשים בא להגן על מוצב או על גבול יבשתי; טילי קרקע-אוויר צריכים להגן על מרחב אווירי מפני חדירת מטוסים.

אבל שדה-מוקשים יעיל יכול למלא את תפקידו רק אם מוגנים עליו באש. כלומר: לצד שדה המוקשים חייב להיות גם מוצב, המכסה את השדה באש. כמיקרה שהאוייב מנסה לפרוץ את שדה המוקשים - לא די במיכשול שמהווים ה- מוקשים עצמם. שכן אחרי ההיתקלות במוקשים הראשונים, יכול האוייב לאתר את השדה כולו ולפנות את המוקשים. אם השדה מוגן גם על-ידי כוח מסויע, אין האוייב יכול לנטרל את המוקי- שים, אשר רק אז משיגים את מלוא יעילותם. כך גם עם מערכת טילי קרקע-אוויר. עם כל היותם מסוכנים בשלעצמם, יש בהם נקודות- תורפה. חיל-אוויר תוקף יכול לגלות את נקודות- התורפה, להתאים שיטות התקפה והתחמקות שיאפשרו לו לחסל את הטילים. בדיוק כשם ש- חיל-הנרסה מאומן יכול לפרק שדה-מוקשים. זוהי